

Podle předběžných a střízlivých odhadů agentury IDC se za řešení počítačových problémů souvisejících s přechodem do roku 2000 zaplatilo více než 70 miliard USD. Docela úctyhodná sumička. Při dnešním kurzu cca 36 Kč za 1 USD dojdeme lehkou aritmetikou k částce $2,5 * 10^{12}$ Kč. Pro lepší představu využiji velmi populární metody našich televizních zpravodajství, totiž kdyby tento problém dostala za úkol vyřešit pouze Česká republika, každého jejího občana by to přišlo na pěkný balík, konkrétněji asi na 252 000 Kč. A to jsem nezapočítal zvýšené obraty supermarketů, jejichž majitelé si určitě spokojeně mnuli ruce při pohledu na přeplněné košíky zákazníků, naočkovaných masmédií a nakupujících železné zásoby na první krizové dny poté. Nejparadoxnější na celé věci se mi zdá skutečnost, že jde vlastně o problém uměle vytvořený, o pastičku, kterou si člověk vymyslel sám na sebe a jež se už už chystala zaklapnout. Pokud by nebyly počítače, žádný problém by nebylo nutné řešit. K dispozici by třeba byl nezanedbatelný balík peněz, který by se mohl využít k řešení daleko závažnějších problémů, které si lidé pro sebe a své potomky připravují. A je ve hvězdách, zda se jim vůbec podaří najít vhodné řešení – zatím to tak nevypadá, dokonce se zdá, že zde ani není vůle taková řešení hledat. Mám samozřejmě především na mysli devastaci životního prostředí, drancování přírodních zdrojů, vinou zásahů člověka vymírající živočišné druhy. To jsme tak krátkozrací? Zřejmě ano, pokud jsme při vývoji a explozivním rozšíření počítačů, jímž byl konec minulého tisíciletí charakteristický, nebyli schopni myslet na to, že jednoho dne přijde přelomový rok, a ve svých aplikačních produktech na to pamatovat.

Technický pokrok by měl přinést usnadnění či zlepšení životních podmínek, komunikace, přesunu v prostoru, učení a mnoha dalších lidských činností a nakonec nabídnout i zdroj zábavy nebo prostředky pro trávení volného času. Přijde mi ovšem přinejmenším zvláštní stav, kdy jeho produkty přerostou tyto hranice a stanou se zdrojem obav z důsledků, které by jejich používání mohlo přinést. A to myslím lze zobecnit. K čemu je mi technicky vyspělý automobil s elektrickým stahováním oken, když jej nechám přes noc zaparkovaný na ulici a ono zaprší a do dveří zateče voda, která ráno zmrzne? To si pak mohu mačkáním příslušného tlačítka zlomit palec, ovšem otevření okna tím nedosáhnu. Jen tiše zuřím a vzpomínám na staré dobré časy, kdy jsem vzal za kliku a (podle typu a stáří vozu více či méně) jemnými krouživými pohyby dosáhl kýženého efektu. Čím složitější systém, tím náchylnější poruchám, tím důslednější a násobnější kontrolu vyžaduje nad sebou samým. Složitě a technicky náročné systémy, kontrolující další takové systémy, a peníze tečou proudem. A i přes všechna tato zabezpečení lze takový produkt moderní doby jednoduchým zásahem lidské ruky poslat tam, odkud už není návratu... Vítejte v digitálním světě třetího tisíciletí, v jehož prvních minutách jsme se po pohasnutí monstrózních ohňostrojů brouzdali jen v hromadách odpadků.

Jiří Palyza